

Схвалено
Протокол засідання
педагогічної ради
ліцею с. Вищеольчедаїв
29.08.2024 р. № 1

Затверджую
Директорка ліцею
ліцею с. Вищеольчедаїв
Н.І. Сандич
02.09.2024 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

ліцею с. Вищеольчедаїв
Могилів-Подільського
району

Вінницької області

на 2024 – 2025

навчальний рік

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	3
2. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ.....	7
3. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ.....	8
4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	10
5. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ЙОГО ОБҐРУНТУВАННЯ.....	14
Перелік, зміст, тривалість освітніх галузей	15
Порядок вивчення окремих предметів.....	16
Структура навчального року.....	20
Перелік типових навчальних планів та навчальних модельних програм.	22
6. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	36
7. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ.....	40
8. ДОДАТКИ.....	56

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Ліцей с. Вищеольчедаїв Мурованокуриловецької селищної ради Вінницької області знаходиться у комунальній власності Мурованокуриловецької селищної ради, є юридичною особою, має печатку, ідентифікаційний номер. У відповідності до чинного законодавства ліцей здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм трьох ступенів освіти:

I ступінь - початкова освіта, передбачає два цикли навчання: адаптаційно-ігровий (1-2 класи) та основний (3-4 класи);

II ступінь – базова середня освіта, передбачає два цикли навчання: адаптаційний цикл базової середньої освіти - (5-6 класи) та базового предметного навчання базової середньої освіти- (7-9 класи);

III ступінь – профільна середня освіта.

Освітня програма розроблена закладом загальної середньої освіти на основі державних освітніх стандартів і зразків освітніх навчальних програм, курсів, дисциплін. Педагогічний колектив керується вимогами нормативної бази, що визначає обов'язковий мінімум змісту та вимоги до рівня підготовки учнів за відповідною освітньою програмою на 2024-2025н.р.

Структурно освітня програма ліцею є наскрізною, розробленою для декількох рівнів освіти (початкової, базової середньої та профільної освіти). Програма кожного рівня навчання у спрощеному вигляді являє собою сукупність предметних основних і додаткових освітніх програм, а також опис технологій їхньої реалізації. Таким чином, вона визначає єдність взаємопов'язаних основних і додаткових освітніх програм і відповідних їм освітніх технологій, що визначають зміст освіти, спрямованих на досягнення прогнозованого результату діяльності школи.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентризму і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів.

Освітня програма спрямована на всебічний розвиток дитини, її талантів,

здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві.

Освітня програма передбачає:

- забезпечення повноти, систематичності та усвідомленості знань, їх міцності та дієвості, що виражається в свідомому оперуванні ними, у здатності мобілізувати попередні знання для отримання нових, а також сформованість найважливіших як спеціальних, так і загально-навчальних умінь і навичок;
- формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;
- виховання елементів природо доцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;
- утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини, розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей дітей.

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації у ліцеї с. Вищеольчедаїв Мурованокуроиловецької селищної ради Вінницької області єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової, базової середньої та профільної середньої освіти.

Освітня програма розроблена до таких нормативних документів:

1. **Ст. 53 Конституції України**

2. **Законів України** «Про освіту» та частини першої статті 571 Закону України «Про освіту» (із змінами, внесеними Законом України «Про внесенням змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану» від 15.03.2022 №2126-IX, що набув чинності 20.03.2022, «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7325 від 28.04.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та інших.

3. **«Методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»**, затверджені наказом МОН від 15.05.2023 № 563 зі змінами, внесеними наказом МОН від 13.06.2024 № 836.

4. **Наказів Міністерства освіти і науки України:**

- від 02 серпня 2024 року № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»;
- від 09.08.2024 №1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»;

- від 16.04.2018 № 367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти» зі змінами, внесеними згідно з наказом МОН від 20.05.2024 № 714.
- від 16.03.2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;
- від 30.07.2024 №1072 «Про затвердження концептуальних засад реформування історичної освіти в системі загальної середньої освіти»;
- від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 6 березня 2002 р. за №229/6517 (зі змінами);
- від 28.04.2022 р №7325 «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану»;
- «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації від 07 грудня 2018 року № 1369 (із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки № 221 від 18.02.2019, № 246 від 19.02.2020, № 1431 від 24.12.2021, № 689 від 16.05.2024);
- від 08 серпня 2022 року № 707 «Про затвердження Інструкції з ведення ділової документації у закладах загальної середньої освіти в електронній формі».

5. Постанов Кабінету Міністрів України:

- від 23.07.2024 року № 841 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні»;
- від 30.07.2024 р. № 864 «Про затвердження Державної цільової Соціальної програми з утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2028 року»;
- «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» від 15 вересня 2021 р. №957 (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ №483 від 26.04.2022, № 979 від 30.08.2022);

6. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року».

7. Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 р. №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020р.

за №1111/35394.

8. Державних стандартів повної загальної середньої освіти:

на рівні початкової освіти (в 1-4 класах) – Державного стандарту початкової освіти (затвердженого Постановою КМУ від 21 лютого 2018 року № 87);

на рівні базової середньої освіти: в 5-6 класах – Державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898); в 7-9 класах – Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392);

на рівні профільної середньої освіти (в 10-11/12 класах) – Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392).

9. Листів МОН України:

- від 23 серпня 2024 року № 1/15281-24 «Про організацію 2024/2025 навчального року в закладах загальної середньої освіти»;

- від 05 червня 2024 р. № 1/9979-24 «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та проходження осінньо-зимового періоду 2024/2025 року»;

- від 03.08.2023 № 1/11479-23 «Безпечне освітнє середовище: надання індивідуальної підтримки учням з особливими освітніми потребами під час підготовки до реагування на надзвичайні ситуації»;

- від 22.07.2024 №1/13007-24 “Про методичні рекомендації щодо соціалізації та інтеграції дітей внутрішньо переміщених осіб у громадах”.

10. Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 року за № 184/28314 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160).

11. Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09. 2020р. №1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020р. за № 941/35224).

12. Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 16.04.2018р. №367, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05.05. 2018р. за №564/32016 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 714 від 20.05.2024 та з урахуванням змін, внесених Наказом Міністерства освіти і науки № 825 від 10.06.2024.

13. Статут ліцею с. Вищеольчедаїв.

Навчальні плани на 2024 – 2025 н. р. розроблено відповідно до:

для **1 та 2 класу** - Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),

для **3 та 4 класу** - Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),

для **5 -7 класів** – Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02. 2021 № 235 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120), **додаток 3**

для **8-9 класів** - Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 405); **таблиця 1** ;

для **10 та 11 класу** - Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 408 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 зі змінами); **таблиця 2, таблиця 3.**

2. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру

навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов

3. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти на 2024-2025 навчальний рік становить:

для учнів 1-го класу – 23 годин/тиждень, 805 годин/навчальний рік;
 для учнів 2-го класу – 25 годин/тиждень, 875 годин/навчальний рік;
 для учнів 3-го класу – 26 годин/тиждень, 910 годин/навчальний рік;
 для учнів 4-го класу – 26 годин/тиждень, 910 годин/навчальний рік.
 для учнів 5-х класів - 30 годин/тиждень, 1050 годин/навчальний рік;
 для учнів 6-х класів - 33 годин/тиждень, 1155 годин/навчальний рік;
 для учнів 7-х класів – 34,5 годин/тиждень, 1207,5 годин/навчальний рік;
 для учнів 8-х класів – 33,5 годин/тиждень, 1102,5 годин/навчальний рік,
 для учнів 9-х класів - 33 годин/тиждень, 1155 годин/навчальний рік;
 для учнів 10-х класів – 33,5 годин/тиждень, 1172,5 год/навчальний рік;
 для учнів 11-х класів - 31 годин/тиждень, 1085 год/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) та 7 класу (предметний цикл базової середньої освіти)

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень			
	Навчальне навантаження	5 клас	6 клас	7 клас
Мовно-літературна	на тиждень	11	11	10
	на рік	385	385	350

Математична	на тиждень	5	5	5
	на рік	175	175	175
Природнича	на тиждень	2	4	7,5
	на рік	70	140	262
Соціальна і здоров'язберезувальна	на тиждень	1	1	1
	на рік	35	35	35
Громадянська та історична	на тиждень	2	3	3
	на рік	70	105	105
Технологічна	на тиждень	1	2	1
	на рік	35	70	35
Інформатична	на тиждень	1,5	1,5	1
	на рік	52,5	52,5	35
Мистецька	на тиждень	2	2	2
	на рік	70	70	70
Фізична культура	на тиждень	3	3	3
	на рік	105	105	105
Міжгалузеві інтегровані курси				
Соціальна і здоров'язберезувальна (етика)	на тиждень	0,5	0,5	
	на рік	17,5	17,5	
Мовно-літературна і мистецька (драматургія і театр)	на тиждень	1		
	на рік	35		
Усього	на тиждень	30	33	33,5
	на рік	1050	1155	1172,5
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на тиждень	31	34	35
	на рік	1085	1190	1225
Гранично допустиме навантаження учнів	на тиждень	28	31	32
	на рік	980	1085	1120

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані для учнів 1 – 2 класів (додаток 1), для 3-4 класів (додаток 2), для 5-7 класів (додаток 3), 8-9 класів (додаток 4), для 10-11 класів (додаток 5) Навчальні плани дають цілісне уявлення про зміст і структуру освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів та передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну складову. Навчальні плани зорієнтовані на роботу ліцею за 5-денним навчальними тижнем.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків. Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти та Державному стандарті базової середньої освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Зміст програм має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною та іноземною мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективною співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Освітньої програми рекомендується використовувати внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів освіти та переносу умінь у нові ситуації. Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких

наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища - зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

- окремі предмети - виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- предмети за вибором;

- роботу в проектах;

- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Наскрізнi лінії	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>

Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

4. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ЙОГО ОБҐРУНТУВАННЯ

I. Перелік, зміст, тривалість освітніх галузей

Перелік освітніх галузей для 1-4-класів

Навчальний план Освітньої програми передбачає реалізацію таких **освітніх галузей**:

Мовно-літературна: українська мова та література (МОВ1); іншомовна освіта (ІНО)

Математична (МАО)

Природнича (ПРО)

Технологічна (ТЕО)

Інформатична (ІФО) (з 2 класу)

Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)

Громадянська та історична (ГІО)

Мистецька (МІО)

Фізкультурна (ФІО)

Кожна освітня галузь визначає мету та загальні результати навчання здобувачів освіти в цілому. За ними впорядковано обов'язкові результати навчання здобувачів освіти, які є основою для їх подальшого навчання на наступних рівнях загальної середньої освіти.

Реалізація мети і завдань **кожної освітньої галузі** здійснюється за **змістовими лініями**, зазначеними в типових освітніх програмах.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи і забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмах.

Програми з кожної освітньої галузі містять резервний час, який учитель використовує на власний розсуд для задоволення освітніх потреб учнів: дослідження навколишнього середовища, краєзнавчих розвідок, дослідницько-пізнавальних проєктів та екскурсій (проводяться упродовж навчального року), подолання виявлених у процесі формування оцінювання утруднень у навчальній діяльності.

Перелік освітніх галузей для 5-7-х класів НУШ

- Мовно-літературна
- Математична
- Природнича
- Соціальна і здоров'язбережувальна
- Громадянська та історична
- Технологічна

- Інформатична
- Мистецька
- Фізична культура

Перелік освітніх галузей для школи II ступеня (8-9 класи)

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Перелік освітніх галузей для школи III ступеня (10-11 класи)

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Естетична культура
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Організація освітнього процесу заснована на досягненні очікуваних результатів, зазначених у типових освітніх програмах трьох ступенів навчання.

II. Порядок вивчення окремих предметів

Річний навчальний план ліцею включає обов'язкові і вибіркові освітні компоненти, а саме:

- у 1-2 х класах виділено додаткові години для підсилення предметів обов'язкового складника, а саме математика за типовою освітньою програмою під керівництвом Р.Б. Шияна (по 1 годині на тиждень у кожному класі)
- у 5 класі з метою розвитку творчих здібностей учнів введено міжгалузевий інтегрований курс «Драматургія і театр» (1 година на тиждень).

За рахунок години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами, з урахуванням різниці між мінімальною та максимальною кількістю навчальних годин, виділено навчальні години на предмети «Вступ до історії та громадянської освіти», «Історія України» «Пізнаємо природу», «Українська література», «Зарубіжна література», «Математика», «Алгебра», «Геометрія», «Географія», «Біологія», «Інформатика», «Технології»,

«Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво», «Мистецтво (інтегрований курс)». Детальний розподіл наведено у таблиці нижче.

Таблиця перерозподілу годин навчального навантаження між освітніми компонентами в 5-7 класах НУШ

Освітні галузі	Навчальні предмети/ інтегровані курси	Години для перерозподілу		
Мовно-літературна	Українська література	0,5	0,5	0,5
	Зарубіжна література	0,5	0,5	0,5
Математична	Математика	1	1	-
	Алгебра	-	-	0,5
	Геометрія	-	-	0,5
Природнича	<i>Інтегрований курс</i> Пізнаємо природу	0,5	1	-
	Географія	-	1	-
	Біологія	-	-	0,5
Громадянська та історична	Вступ до історії та громадянської освіти	1	-	-
	Історія України	-	-	1
	Всесвітня історія	-	-	0,5
	<i>Інтегрований курс</i> історії	-	1,5	-
Інформатична	Інформатика	0,5	0,5	-
Технологічна	Технології	-	1	-
Мистецька	Образотворче мистецтво	-	0,5	-
	Музичне мистецтво		0,5	
	Мистецтво (<i>інтегрований курс</i>)	1	-	1
	Міжгалузеві інтегровані курси			
Соціальна і здоров'язбережувальна	<i>Курс соціального емоційного та етичного спрямування</i> Етика	0,5	0,5	-
Мовно-літературна і мистецька	Драматургія і театр	1	-	-
Всього використано годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами		6,5	8,5	5
Години навчального навантаження для перерозподілу між		7,5	9,5	6,5

освітніми компонентами				
---------------------------	--	--	--	--

Освітня галузь «Мистецтво» у 5-9 класах реалізується наступним чином:

- у 5 та 7 класах викладається інтегрований курс «Мистецтво» (по 2 години на тиждень у кожному класі) за державною модельною програмою,
- у 6 класі викладаються окремо предмети «Образотворче мистецтво» та «Музичне мистецтво»,
- у 8-9-х класах викладається інтегрований курс «Мистецтво» (по 1 годині на тиждень у кожному класі).

Освітня галузь «Мови і літератури» у навчальному плані реалізується через окремі предмети: «Українська мова», «Українська література», «Іноземна мова (англійська)», «Зарубіжна література».

Освітня галузь «Математика» у 5-9 класах реалізуються через окремі предмети – «Математика», «Алгебра», «Геометрія».

Освітня галузь «Природнича» у 5-7 класах реалізується через окремі предмети – «Пізнаємо природу», «Біологія», «Хімія», «Фізика», «Географія».

Керуючись загальним положенням типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 №464), освітньою програмою ліцею с. Вищеольчедаїв (схваленою на засіданні педагогічної ради від 29.09.2024 протокол № 1 та затвердженою наказом по ліцею від 02.09.2024 № 92), у 11 класі виділено додаткові години для підсилення предметів таких предметів:

- збільшено кількість годин на вивчення предметів: «Математика», а саме: «Математика» (алгебра і початки аналізу) на 0,5 години на тиждень, «Математика» (геометрія) на 0,5 години на тиждень;
- збільшено кількість годин на вивчення предмету «Українська мова» на 1 годину на тиждень,

Викладання здійснюється за державними програмами рівня стандарту.

Предмет «Математика» в 10-11 класах викладатиметься двома окремими курсами: «Алгебра і початки аналізу» та «Геометрія». Семестрове оцінювання буде здійснюватися на підставі тематичного оцінювання окремо з алгебри і початків аналізу і окремо з геометрії. Семестрова оцінка з математики виводиться як середнє арифметичне семестрових оцінок з двох математичних курсів (алгебри і початків аналізу та геометрії).

У 10 класі реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом забезпечується вибірково-обов'язковими предметами, які обрали учні шляхом анкетування: «Інформатика» (по 1,5 години на тиждень) та «Технології» (по 1,5 години на тиждень).

У 11 класі реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом забезпечується вибірково-обов'язковими предметами: «Інформатика» (по 1,5 години на тиждень) та «Мистецтво» (по 1,5 години на тиждень).

Предмет «Фізична культура» реалізується за рахунок варіативних модулів. Враховуючи кадрове та матеріально-технічне забезпечення, за результатами анкетування учнів та на підставі рішення педагогічної ради (протокол від 29.08.2024 № 1) обрано такі модулі для вивчення предмета «Фізична культура» в 5-11 класах: флорбол, бадмінтон, баскетбол, волейбол, гімнастика, дитяча легка атлетика, доджбол, петанк, рухливі ігри, футзал, пляжний волейбол, баскетбол 3*3. Відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти та Державного стандарту базової середньої освіти і повної загальної середньої освіти години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Організація освітнього процесу на уроках з навчального предмета «Захист України» у 2024/2025 навчальному році здійснюється відповідно до вимог «Концепції про допризовну підготовку» за модельною навчальною програмою «Захист України. Інтегрований курс», рекомендованою Міністерством освіти і науки України» (Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.08.2024 року № 1116), погодженою Міністерством оборони України» (Лист Міністерства оборони України від 24.04.2024 № 220/5643). Програма спрямована на формування патріотичної свідомості, системи цінностей та на розвиток практичних навичок для збереження життя, передбачає єдиний зміст для всіх учнів і учениць, незалежно від статі, що забезпечує рівні можливості в набутті важливих навичок. Уроки будуть проводитись раз на місяць у форматі тренінгів упродовж цілого дня. Навчання відбуватиметься в міжшкільному осередку на базі ЗЗСО "Лицей №1 смт Муровані Курилівці Могилів-Подільського району Вінницької області"

З метою реалізації практичної спрямованості курсу інформатики програма передбачає проведення занять з доступом учнів до комп'ютерної техніки на кожному уроці, що передбачає поділ класів на дві групи, за наявності в кожній групі не менше 8 учнів. Таблицю поділу класів наведено нижче:

№ з/п	Клас	Предмет	К-сть годин	Згідно
№ з/п	Клас	Предмет	К-сть годин	Наказу МОН України від 20.02.2002 №128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх
1	3	Інформатика	1	
2	4	Інформатика	1	
2	7	Інформатика	1	
3	8	Інформатика	2	

				навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 6 березня 2002 р. за № 229/6517 (зі змінами);
--	--	--	--	--

Враховуючи матеріально-технічне забезпечення та на підставі рішення педагогічної ради (протокол від 29.08.2024 № 1) обрано такі модулі для вивчення предмета «Технології» в 5-7 класах:

Модуль 1. Втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проектно-технологічної діяльності.

Модуль 2. Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва.

Модуль 3. Ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу

Модуль 4. Турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб.

Інклюзивне навчання

У 2024-2025 н. р. в ліцеї здійснюється інклюзивне навчання **9 учнів у 5 класах**

№ з/п	ПІБ учня/учениці	Клас	Висновок ІРЦ
1	Власов Юрій Русланович	2	№ ІРЦ-85732/2023/394780 від 22.03.2023р. Мурованокуриловецької селищної ради
2	Роженко Кіріл Олександрович	3	№ ІРЦ-85732/2021/230338 від 21.05.2021р. Мурованокуриловецької селищної ради
3	Коваль Дарья Олександрівна	3	№ ІРЦ-85732/2020/160497 від 28.12.2021р. Мурованокуриловецької селищної ради
4	Грабар Максим Артурович	4	№ 85640/2020/177795 від 06.05.2021р. Могилів-Подільської міської ради
5	Петров Ілля Віталійович	4	№ ІРЦ-85732/2021/301905 від 30.12.2021р. Мурованокуриловецької селищної ради
6	Юхта Ілона Віталіївна	4	№ ІРЦ-85732/2020/180859 від 13.11.2020р. Мурованокуриловецької селищної ради
7	Петров Дмитро Віталійович	5	№ ІРЦ-85732/2021/301906 від 30.12.2021р. Мурованокуриловецької селищної ради
8	Гольцова Анна Захарівна	8	№ ІРЦ -85732/2020/98117 від 26.02.2020р. Мурованокуриловецької селищної ради
9	Гольцова Яна Захарівна	8	№ ІРЦ -85732/2020/98112 від 26.02.2020р. Мурованокуриловецької селищної ради

Допомогу у навчанні дітей з ООП надають 6 асистентів учителя. Навчання здійснюється відповідно до:

- постанови Кабінету Міністрів України від 09.08.2017р. № 588 «Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах»,
- постанови Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 р. № 957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» (Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 483 від 26.04.2022, № 979 від 30.08.2022)
- наказу МОН № 527-р від 7 червня 2024 року «Про схвалення Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації на 2024-2026 роки»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 26.07.2012 року №1/9-529 «Про організацію психологічного і соціального супроводу в умовах інклюзивного навчання»,
- висновків Інклюзивно-ресурсних центрів Мурованокуріловецької селищної ради та Могилів-Подільської міської ради Вінницької області.
- Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),
- Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),
- Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02. 2021 № 235 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120), додаток 3
- Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 р. № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня».

III. Структура навчального року

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 23.07.2024 № 841 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні» тривалість 2024/2025 навчального року в ліцеї с. Вищеольчедаїв встановлено з 02.09.2024 до 30.06.2025.

Навчальні заняття організуються за семестровою системою:

I семестр – з 2 вересня по 13 грудня

II семестр – з 20 січня по 30 травня

Початок занять – 8 год 30 хв, закінчення занять – 15 год 00 хв

Тривалість навчальних занять при очній формі навчання:

1 клас – 35 хв

2-4 класи – 40 хв

5-11 класи – 45 хв

Кількість і тривалість навчальних занять при дистанційному навчанні в синхронному форматі:

1-2 класи – 3 уроки по 20 хв

3-4 класи – 4 уроки по 20 хв

5-6 класи – 4 уроки по 25 хв

7-9 класи – 5 уроків по 25 хв

10-11 класи – 6 уроків по 25 хв

Тривалість перерв – 10 хв, після другого і третього уроків – 20 хв.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про освіту», статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту», листа Міністерства освіти і науки України від 02.04.2018 № 1/9-190 «Щодо скорочення тривалості уроку для учнів початкової школи» компенсується скорочена тривалість уроків у 1-4-х класах продовженням перерв, додатковий облік і компенсація навчального часу у початковій школі у 2024/2025 навчальному році не проводиться.

Згідно з рішенням педагогічної ради ліцею с. Вищеольчедаїв (протокол від 28.08.2024 № 1), навчальні екскурсії та навчальна практика у 1-8-х, 10-х класах не проводяться.

Упродовж навчального року для учнів проводитимуться канікули (орієнтовно):

осінні – з 21 жовтня по 27 жовтня

зимові – з 16 грудня по 19 січня

весняні – з 24 березня по 30 березня

Тривалість канікул – не менше 30 календарних днів:

Режим роботи ліцею с. Вищеольчедаїв: п'ятиденний робочий тиждень, одна зміна

З урахуванням місцевих особливостей та кліматичних умов, безпекової ситуації за погодженням з відповідними місцевими органами управління освітою можуть змінюватись структура навчального року та графік учнівських канікул.

ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ

I ступінь

	1 клас
Предмет	Програма
Українська мова	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Р.Б.Шияна (1-2 класи). (Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743-22)
Математика	
Англійська мова	
«Я досліджую світ»	
«Мистецтво»	
Фізична культура	
	2 клас
Українська мова	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Р.Б.Шияна (1-2 класи). (Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743-22)
Математика	
Англійська мова	
«Я досліджую світ»	
«Мистецтво»	
Фізична культура	
Я досліджую світ (інформатика)	
	3-4 клас
Українська мова	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Р.Б. Шияна (3 - 4 класи). (Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743-22)
Математика	
Англійська мова	
«Я досліджую світ»	
«Мистецтво»	

Фізична культура	
Інформатика	

II ступінь

МОДЕЛЬНІ НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ТА НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ

Модельна навчальна програма - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендовані для використання в освітньому процесі. Модельні навчальні програми спрямовані насамперед на реалізацію вимог Державного стандарту базової середньої освіти. [Модельні навчальні програми](#) з освітніх галузей розміщені на сайті Міністерства освіти і науки України.

У таблиці нижче розміщено **перелік програм** (модельних навчальних програм та/або навчальних програм, що використовуються закладом в освітньому процесі. Програми обрані з урахуванням потенціалу педагогічного колективу, ресурсного забезпечення закладу, навчально-методичного супроводу програм, особливостей та потреб учнів у досягненні обов'язкових результатів навчання.

Навчальні програми, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджуються педагогічною радою.

Сукупність модельних та/або навчальних програм в освітній програмі охоплює досягнення учнями результатів навчання з усіх визначених Державним стандартом освітніх галузей.

На основі **навчальної програми** з предмета/інтегрованого курсу вчитель складає **календарно-тематичне планування** з урахуванням навчальних можливостей класу: може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем. Вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту у навчальній програмі.

Календарно-тематичне та поурочне планування складається вчителем у **довільній формі**, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних та поурочних планів-конспектів є **індивідуальною справою вчителя**.

**ПЕРЕЛІК МОДЕЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ, ЯКІ
ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ
на адаптаційному циклі (5-6 класи) та предметному (7 клас)
у 2024/2025 навчальному році**

Освітня галузь	Назва модельної навчальної програми	Автор(и)	Затверджено
Мовно-літературна	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О. В., Заболотний В.В В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795
	Модельна навчальна програма «Українська мова. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О. В., Заболотний В.В В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.	Наказ МОН від 24.07.2023 № 883
	Модельна програми з української літератури для 5-6 класів закладів загальної середньої освіти	Архипова В., Січка С., Шило С.	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795
	Модельна навчальна програма «Українська література 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А.	Наказ МОН від 24.07.2023 № 883
	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О., Ісаєва О., Клименко Ж., Мацевко-Бекерська Л., Юлдашева Л., Рудніцька Н., Туряниця В., Тіхоненко С.,	Наказ МОН від від 10 жовтня 2023 року № 1226

		Вітко М., Джангобекова Т.	
Мовно-літературна (іншомовна освіта)	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Зимомря І.М., Мойсюк В.А., Трифан М.С., Унгурян І.К., Яковчук М.В.	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795
Математична	Модельна навчальна програма «Математика 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Істер О.С.	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795
	Модельна навчальна програма «Алгебра 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Істер О. С.	Наказ МОН від 24.07.2023 № 883
	Модельна навчальна програма «Геометрія 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Істер О.С.	Наказ МОН від 24.07.2023 № 883
Природнича	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Коршевніук Т.В	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795
	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи для закладів загальної середньої освіти»	Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г.,	Наказ МОН від 12.07.2021 № 795 (у редакції наказу МОН від 11.04.2022 № 324)

		Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.	
Громадянська та історична освіта	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Майорський В. В., Піскарьова І. О., Щупак І. Я.	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795
	Модельна навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 клас» для закладів загальної середньої освіти	Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Майорський В. В., Піскарьова І. О., Щупак І. Я.	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795
	Модельна навчальна програма «Історія України. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська- Кравчук В. А., Худобець О. А., Черкас Б. В., Щупак І. Я.)	Наказ МОН від 06.09.2023 № 1090
	Модельна навчальна програма «Всесвітня історія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	(авт. Пометун О. І., Ремех Т. О., Малієнко Ю. Б., Мороз П. В.)	Наказ МОН від 06.09.2023 № 1090
Соціальна та здоров'язбережна	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795

	<p>Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти</p>	<p>Воронцова Т. В., Пономаренко В.С., Андрук Н. В., Лаврентьева І. В., Хомич О. Л</p>	<p>Наказ МОН від 24.07.2023 № 883</p>
Соціальна та здоров'язбережна	<p>Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти</p>	<p>Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.</p>	<p>Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795</p>
Мистецька	<p>Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (6 клас)</p>	<p>Кондратова Л.Г</p>	<p>Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795</p>
	<p>Модельна навчальна програма «Мистецтво. 7-9 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (7 клас)</p>	<p>Кондратова Л.Г.</p>	<p>Наказ МОН від 24.07.2023 № 883</p>
	<p>Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (5 клас)</p>	<p>Масол Л.М.</p>	<p>Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795</p>
Інформатична	<p>Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти</p>	<p>Ривкінд Й.Я. Лисенко Т.І.</p>	<p>Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795</p>

	Модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В	Наказ МОН від 16 серпня 2023 № 1001
Технологічна	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795
	Модельна навчальна програма «Технології. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.	Наказ МОН від 16 серпня 2023 № 1001
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Баженков Є. В., Бідний М.В., Ребрина А.А., інші	Наказ МОН від від 22.08.2024 року № 1185
Фізика	Модельна навчальна програма «Фізика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Кремінський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я., Ненашев І. Ю., Кірюхіна О. О.	Наказ МОН від 16 серпня 2023 р.№ 1001
Хімія	Модельна навчальна програма «Хімія. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Григорович О.В.	Наказ МОН від 27.12.2023 № 1575
Біологія	Модельна навчальна програма «Біологія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Балан П.Г. Кулініч О.М. Юрченко Л.П.	Наказ МОНУ від 06.09.2023 № 1090
Міжгалузеві інтегровані курси	Модельна навчальна програма	Старагіна І. П., Івасюк О. М.,	Наказ МОН від

	<u>«Драматургія і театр. 7–9 класи (міжгалузевий інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти</u>	Матусьяк А., Бакула Б.	06.09.2023 № 1090
--	--	---------------------------	----------------------

	8-9 класи
Українська мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804).
Українська література	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література.5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Алгебра	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика 5–9класи» (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І.) (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Геометрія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика.5–9класи» (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І.) (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Зарубіжна література	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Зарубіжна література 6 -9 класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи» (наказ МОН від 07.06.2017 № 804)
Біологія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія 6-9класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)

Географія	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Географія 6-9класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Хімія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія 7-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Фізика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика 7-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Історія України	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Історія України. Всесвітня історія. 6-11 класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Всесвітня історія	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Історія України. Всесвітня історія. 6-11 класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Трудове навчання	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання 5-9класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Основи здоров'я	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Основи здоров'я 6-9класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика 5-9класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
Фізична культура	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Фізична культура 6-9класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Мистецтво	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво 5-9 класи (авт. Л. Масол)» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)

III ступінь

Предмет	Програма
	10 клас
Українська мова	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова (профільний рівень). 10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)
Українська література	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література (рівень стандарту). 10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)
Математика (алгебра і початки аналізу)	Навчальна програма «Математика (рівень стандарту) 10–11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407).
Зарубіжна література	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Зарубіжна література. 10 – 11 класи. Рівень стандарту» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Англійська мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10–11 класи. Іноземні мови. Рівень стандарту. Іноземні мови. Рівень стандарту. (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)
Біологія і екологія	Навчальна програма для закладів середньої освіти «Біологія і екологія.10-11 класи. Рівень стандарту» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)
Географія	Навчальна програма «Географія.10-11 класи. Рівень стандарту» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)
Хімія	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Хімія. 10-11 класи. Рівень стандарту» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)
Фізика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика 10 -11» (Рівень стандарту), авторського колективу НАН України під керівництвом Локтева В.М..(наказ МОН України від 24.11.2017 № 1539)

Астрономія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Астрономія10-11» (Рівень стандарту), авторського колективу НАН України під керівництвом ЯцківаЯ.Я. (наказ МОН України від 24.11.2017 № 1539)
Історія України	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Історія України. Всесвітня історія. 6-11 класи» Профільний рівень (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Всесвітня історія	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Історія України. Всесвітня історія. 6-11 класи. Рівень стандарту» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Громадянська освіта	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Громадянська освіта (інтегрований курс). 10 клас. Рівень стандарту.» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Захист України	Навчальна програма «Захист України. Рівень стандарту» Для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти». Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (Наказ Міністерства освіти і науки України від 13.09.2023 № 1121-23) «Погоджено в Міністерстві оборони України» (Лист від 28.08.2023 № 220/10183)
Інформатика	Навчальна програма «Інформатика (рівень стандарту). 10–11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
Фізична культура	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Фізична культура. 10-11 класи. Рівень стандарту» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Технології	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти

11 клас	
Предмет	Програма
Українська мова	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова (рівень стандарту). 10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
Українська література	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література (рівень стандарту). 10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)
Математика (алгебра і початки аналізу)	Навчальна програма «Математика (рівень стандарту) 10–11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407).
Зарубіжна література	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Зарубіжна література. 10 – 11 класи. Рівень стандарту» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Англійська мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10–11 класи. Іноземні мови. Рівень стандарту. Іноземні мови. Рівень стандарту. (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)
Біологія і екологія	Навчальна програма для закладів середньої освіти «Біологія і екологія.10-11 класи. Рівень стандарту» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)
Географія	Навчальна програма «Географія.10-11 класи. Рівень стандарту» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)
Хімія	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Хімія. 10-11 класи. Рівень стандарту» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)
Фізика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика 10 -11» (Рівень стандарту), авторського колективу НАН України під керівництвом Локтева В.М..(наказ МОН України від 24.11.2017 №1539)
Астрономія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Астрономія10-11» (Рівень стандарту), авторського колективу НАН України під керівництвом Яцківа Я.Я. (наказ МОН України від 24.11.2017 №1539)

Історія України	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Історія України. Всесвітня історія. 6-11 класи» Рівень стандарту (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Всесвітня історія	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Історія України. Всесвітня історія. 6-11 класи. Рівень стандарту» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Громадянська освіта	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Громадянська освіта (інтегрований курс). 10 клас. Рівень стандарту.» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Мистецтво	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво.10–11 класи. Рівень стандарту» (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
Захист України	Навчальна програма «Захист України. Рівень стандарту» Для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти». Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (Наказ Міністерства освіти і науки України від 13.09.2023 № 1121-23) «Погоджено в Міністерстві оборони України» (Лист від 28.08.2023 № 220/10183)
Інформатика	Навчальна програма «Інформатика (рівень стандарту). 10–11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
Фізична культура	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Фізична культура. 10-11 класи. Рівень стандарту» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)

Корекційна складова

У зв'язку з необхідністю інклюзивного навчання:

- для учня 2 класу Власова Юрія Руслановича корекційно-розвиткові заняття сплановано відповідно до програми «Корекція розвитку» (корекція особистісного розвитку, підготовчий, 1-4 класи. Автори Логвінова І.П., Кучеренко Ю.О., 2016 р. Програма частково адаптована;
- для учня 3 класу Роженка Кіріла Олександровича відповідно до програми «Цікавий світ Монтесорі» для 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями. Автори

Дишлюк Т.Б., Чоботарьова О.В.;

- для учениці 3 класу Коваль Дар'ї Олександрівни корекційно-розвиткові заняття сплановано відповідно до програми «Корекція розвитку. Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку» Автори Сак Т.В., Прохоренко Л.І. Програма частково адаптована.
- для учня 4 класу Грабара Максима Артуровича корекційно-розвиткові заняття сплановано відповідно до програми «Корекція розвитку. Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку» Автори Сак Т.В., Прохоренко Л.І.;
- для учениці 4 класу Юхти Ілони Віталіївни корекційно-розвиткові заняття сплановано відповідно до програми «Цікавий світ Монтесорі» для 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями. Автори Дишлюк Т.Б., Чоботарьова О.В.;
- для учня 4 класу Петрова Іллі Віталійовича корекційно-розвиткові заняття сплановано відповідно до програми «Корекція розвитку. Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку» Автор Сак Т.В., Прохоренко Л. І. Програма частково адаптована;
- для учня 5 класу Петрова Дмитра Віталійовича корекційно-розвиткові заняття сплановано відповідно до програми «Корекція розвитку. Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку» Автор Сак Т.В., Прохоренко Л.І.;
- для учениці 8 класу Гольцової Анни Захарівни відповідно до програми корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку. Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із ЗПР», автор Логвінова І.П., Кучеренко Ю.О. (корекція пізнавальної та емоційно-вольової сфери);
- для учениці 8 класу Гольцової Яни Захарівни корекційно-розвиткові заняття сплановано відповідно до програми корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку. Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із ЗПР», автор Логвінова І.П., Кучеренко Ю.О. (корекція пізнавальної та емоційно-вольової сфери).

6. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Форми організації освітнього процесу залежить від безпекової ситуації, тому можуть змінюватися впродовж року.

Структура і тривалість навчального тижня, навчального дня, занять, відпочинку між ними, форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою ліцею в межах часу, передбаченого освітньою програмою, відповідно до обсягу навчального навантаження, встановленого навчальним планом, та з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку здобувачів освіти, їхніх особливих освітніх потреб. Учитель має широкі можливості для наповнення навчальної роботи змістом відповідно до національного і місцевого територіальних вимірів.

Освітні методики, технології, форми, методи і засоби навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, форми здобуття освіти, наявні необхідні ресурси (навчально-технічні, навчально-методичні, інформаційні).

Досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальній програмі у 1-7 класах НУШ, учитель забезпечує шляхом **використанням активних форм навчання**: мозковий штурм, обговорення, асоціативний куш, рольова, ділова гра, дискусія, дебати, літературні читання, написання есе, повідомлень, виступів, пізнавальні, навчальні, творчі, дослідницькі проєкти, інтерв'ю, аналіз життєвих ситуацій, уроки-екскурсії, віртуальні подорожі, квести, організація спостережень у природі, мінідослідження, проведення експериментів, виконання практичних робіт і вправ, порівняльний аналіз, моделювання, розв'язання ситуативних, проблемних, аналітичних завдань, робота з різними джерелами інформації (словниками, довідниками, науково-популярною літературою, інтернет-ресурсами, медіа) тощо.

Представлення результатів відбувається максимально різноманітними способами: через створення електронних чи реальних таблиць, схем інфографік, плакатів, брошур, аплікацій, лепбуків, ментальних (інтелектуальних) карт, мультимедійних презентацій, слайдшоу, відеороликів тощо.

Активна пізнавальна діяльність учнів у колективі, парах, групах, індивідуально чи у співпраці з учителем та іншими особами, у процесі якої школярі набувають досвіду, є **основою компетентнісного підходу до навчання, що є провідним.**

Форми і методи роботи повинні сприяти **досягненню очікуваних результатів навчання**, визначених Держстандартом з кожної освітньої галузі, плекати українську ідентичність, формувати ціннісні орієнтири, ключові компетентності, наскрізні уміння.

Вивчення шкільних предметів учитель спрямовує не лише на засвоєння системи знань, формування вмінь і навичок, а, передусім, особистісний розвиток учня, набуття духовно-морального досвіду, важливого для становлення громадянина і входження його в соціум.

Основними формами організації освітнього процесу у 8-9 класах є різні типи уроку:

формування компетентностей;

розвитку компетентностей;

перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;

корекції основних компетентностей;

комбінований урок.

Формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Вчитель виступає учасником та модератором освітнього процесу. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись упродовж навчального року у змісті окремих предметів за умови виконання вимог Державного стандарту.

Під час організації освітнього процесу **із використанням технологій дистанційного навчання**, педагоги самостійно обирають електронні освітні ресурси, ураховуючи їх дидактичну доцільність, фактологічну коректність змісту, відповідність навчальній програмі:

- навчальні заняття, консультації з використанням електронних освітніх платформ (Google Classroom, Google meet);
- електронні освітні ресурси, яким надано гриф МОН;
- електронні освітні ресурси, створені педагогічними працівниками закладу;
- онлайн сервіси та інструменти («Всеукраїнська школа онлайн», тестування на платформах «На урок», «Всеосвіта» тощо);
- віртуальні екскурсії;
- використовують електронний класний журнал/щоденник на платформі «Нові знання»

Навчальні заняття можуть проводитись в синхронному або асинхронному режимі. Педагогічні працівники використовують доступні засоби комунікації (в т.ч. телефонний зв'язок) для учнів, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин (стан здоров'я, відсутність доступу (обмежений доступ) до мережі Інтернет або технічних засобів навчання тощо).

Заклад освіти забезпечує права дітей, які внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації вимушено опинились за межами України на безперервне здобуття освіти; надає можливість учням навчатись за українською програмою. Варіанти здобуття освіти, особливості організації освітнього процесу та розклад уроків

обговорюються спільно з батьками або іншими законними представниками дітей.

За потреби (за заявою батьків) заклад освіти організовує здобуття освіти за **індивідуальною формою (сімейна (домашня) або екстернат)**. Переведення здобувачів освіти на індивідуальну форму здобуття освіти **може відбуватися протягом навчального року** (наказ МОН від 15.05.2023 р. №563). Сімейне (домашнє) навчання здійснюється відповідно до «Положення про сімейну (домашню) форму навчання ліцею с. Вищеольчедаїв Мурованокуриловецької селищної ради Могилів- Подільського району Вінницької області»

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі **індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану**, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується керівником та підписується батьками.

Для забезпечення реалізації **індивідуальної освітньої траєкторії учнів**, відповідно до пункту 7 розділу I Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314, зі змінами) заклад освіти складає графік консультацій, визначає форми, засоби, періодичність оцінювання результатів навчання, у разі потреби для учня (учениці) розробляється індивідуальний навчальний план.

Індивідуальний навчальний план може визначати відмінні від визначених освітньою програмою закладу освіти освітні компоненти, їх послідовність, форму і темп засвоєння учнем.

Під час розроблення індивідуального навчального плану для дітей, які **навчаються за кордоном, враховується освітня програма і навчальний план закладу освіти, в якому навчається дитина в країні перебування.**

Відповідно до **Порядку поділу класів на групи** при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002 наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки N 401 від 08.04.2016) класи діляться на групи **під час вивчення української та іноземної мов** за умови більше 27 учнів у класі, під час проведення практичних занять з **інформатики** з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі.

7. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Загальні засади

Згідно Закону України «Про повну загальну середню освіту» кожен учень має право на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та добросовісне оцінювання результатів його навчання незалежно від виду та форми здобуття ним освіти.

Для забезпечення цілісності освітнього процесу учитель враховує результати оцінювання навчальних досягнень учнів/учениць під час добору змісту, форм і методів роботи для кожного уроку. Також формує в учнів уміння аналізувати власну роботу, власні результати навчання, визначати для себе подальші завдання. З цією метою на кожному уроці проводиться самооцінювання, взаємооцінювання учнів, оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо). Здійснення зворотного зв'язку з учнями в процесі оцінювання виконаних робіт орієнтує їх на успіх, підтримує й надихає на саморозвиток і вдосконалення.

Керуючись правом на автономію у виборі змісту, форм і методів роботи, учитель може використовувати самостійно визначені або розроблені способи фіксації зворотного зв'язку з учнями. При цьому важливим є забезпечення ефективності процесу оцінювання задля досягнення очікуваних результатів учнями.

При навчанні у дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку (пункт 8 розділу I Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти).

Оцінювання результатів навчання учнів, які одночасно здобувають освіту в закладах освіти країни перебування та України, із тих предметів, які вивчаються в закордонній школі і відповідають предметам української типової освітньої програми, здійснюється на підставі результатів, отриманих у закордонній школі. Інші предмети оцінюють вчителі закладу освіти з використанням технологій дистанційного навчання.

При здійсненні семестрового оцінювання учнів (учениць) з тимчасово окупованих територій, з числа *внутрішньо переміщених осіб* і тих, хто повернулися на постійне місце проживання, зараховуються всі оцінки, які отримали здобувачі освіти упродовж семестру незалежно від місця навчання. Якщо у закладі освіти тимчасово навчались учні, необхідно видавати їм інформаційні довідки про період навчання із зазначенням переліку предметів,

окремих тем та результатів оцінювання. За відсутності в учнів з числа тих, хто повернулися на постійне місце проживання, та з тимчасово окупованих територій облікованих результатів оцінювання за попереднім місцем навчання заклад освіти може провести підсумкове семестрове оцінювання у вигляді контрольної роботи, тестування, співбесіди. При такому оцінюванні, за потреби, можуть використовувати технології дистанційного навчання.

Оцінювання учнів, які здобувають освіту за однією з індивідуальних форм (сімейною, екстернатною) здобуття загальної середньої освіти, організується згідно з Положенням про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314 зі змінами та Положення про сімейну (домашню) форму навчання ліцею с. Вищеольчедаїв Мурованокуриловецької селищної ради Могилів-Подільського району Вінницької області»

Під час оцінювання результатів навчання важливо враховувати дотримання здобувачами освіти принципів **академічної доброчесності** (самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; покликання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей).

У разі порушення учнями принципів академічної доброчесності, зокрема, списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання під час певного виду навчальної діяльності), учитель / учителька може ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню / учениці повторне проходження оцінювання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учнівства та його батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватися під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових / електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтві досягнень.

Оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів

Оцінювання результатів навчання учнів **1-4 класів** здійснюється відповідно до методичних рекомендацій (наказ Міністерства освіти і науки України № 813 від 13.07.2021 року «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»).

Об'єктами оцінювання є результати навчання учня/учениці, у тому числі процес їх досягнення ним/нею. Відповідно до пункту 22 статті 1 Закону України «Про освіту» **результати навчання** - це знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти і оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Задля здійснення оцінювання з урахуванням вікових особливостей учнів 1-4 класів щодо можливостей оволодіння певними складниками результатів навчання серед них виокремлюються:

- **об'єктивні результати навчання** (знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки і відношення між ними, уміння та навички оперувати знаннями, уміння застосовувати набутий досвід навчальних дій, досвід творчої діяльності, що відображено в обов'язкових/очікуваних результатах навчання, визначених в освітній програмі закладу загальної середньої освіти) та
- **особистісні надбання учня/учениці** (активність, ініціативність; старанність, наполегливість; комунікабельність, здатність співпрацювати; самостійність, відповідальність; ціннісні ставлення), які він/вона виявляє у процесі досягнення результату навчання.

Відповідно до пункту 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюється у процесі:

- **формульального** оцінювання, метою якого відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опанування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;
- **підсумкового** оцінювання, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

Оцінювання передбачає організацію діяльності учнів задля **отримання даних про стан сформованості очікуваних результатів навчання**,

визначених учителем для певного заняття/системи занять з певної програмової теми на основі освітньої програми закладу освіти.

Форми оцінювання: індивідуальна, групова, фронтальна.

Способи форм оцінювання:

- **усна** (бесіда, розповідь, переказ, діалог тощо);
- **письмова** (окремі навчальні завдання, у тому числі тестові, компетентнісні завдання, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні роботи);
- **практична** (дослід, практична робота, навчальний проект, учнівське портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей тощо);
- **програмована** (з використанням електронних засобів навчання).

З урахуванням опрацьованого програмового матеріалу відповідно до календарно- тематичного плану та готовності учнів виконувати завдання **вчитель самостійно визначає** форму, спосіб, зміст, час виконання навчально-пізнавальної діяльності.

У закладі використовується **вербальна оцінка окремих результатів навчання учня/учениці з предмета вивчення, інтегрованого курсу**, яка окрім оцінювального судження про досягнення може ще називати і **рівень результату навчання**: оцінювальне судження - **вербальна оцінка**, оцінювальне судження із зазначенням рівня результату - **рівнева оцінка (для учнів 3-4 класів)**.

Вербальну і рівневу оцінки педагога виражають усно або письмово. Процес навчання та його результати характеризуються доброзичливими, лаконічними, чіткими, об'єктивними, конкретними оцінювальними судженнями. Рівень результату навчання визначається з урахуванням динаміки його досягнення та позначати буквами: «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)».

Результат оцінювання **особистісних надбань учня/учениці** у 1-4 класах виражається **вербальною оцінкою**, а **об'єктивних результатів навчання учня/учениці** у 1-2 класах - **вербальною оцінкою**, у 3-4 класах –**рівневою оцінкою** (за вибором закладу та на підставі рішення педагогічної ради). Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюється на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання здобувачів початкової освіти:

Орієнтовна рамка оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
Високий	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивно-творчому рівні реалізації навчальної діяльності у змінених з певним ускладненням (стосовно типової) навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <ul style="list-style-type: none"> визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх та взаємопов'язані з ними об'єкти; характеризує об'єкти, визначає їх спільні й відмінні ознаки, властивості; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; класифікує об'єкти; застосовує й комбінує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; знаходить за власною ініціативою необхідну додаткову інформацію з доступних джерел, узагальнює її; оцінює достовірність інформації; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему, діаграму)/текстову; прогнозує можливий результат, пропонує/випробовує різні способи виконання завдання; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань, і пропонує відповіді на них; підтримує дискусію щодо способів та результатів виконання завдань; співвідносить результати виконання завдань з припущеннями, робить висновок про досягнення результатів; обґрунтовує способи виконання завдань та їх результати; аналізує й оцінює їх, самостійно визначає раціональний спосіб/способи подолання виявленого утруднення, планує подальші навчальні дії
Достатній	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивному рівні реалізації навчальної діяльності в аналогічних типовим навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <ul style="list-style-type: none"> визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів; угруповує об'єкти; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; застосовує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему)/текстову; пояснює спосіб/способи виконання навчальних дій; дотримується послідовності пояснення; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань; ілюструє розуміння прикладами; контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими способами, робить висновок про досягнення результатів; визначає утруднення/помилки, знаходить спосіб подолання виявленого утруднення за наданими орієнтирами, самостійно виправляє помилки
Середній	Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні

	<p>реалізації навчальної діяльності у типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; для досягнення результату потребує уточнень завдання;</p> <p>називає істотні ознаки об'єктів, установлює спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, угрупує об'єкти відповідно до умови за наданими орієнтирами/уточненнями в процесі діалогу з учителем/однокласниками;</p> <p>відтворює навчальні дії за алгоритмом/схемою, водночас потребує роз'яснень для досягнення результату;</p> <p>знаходить інформацію у запропонованих джерелах; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю)/текстову за зразками/за допомогою вчителя;</p> <p>коментує навчальні дії короткими реченнями з опорою на орієнтири (пам'ятку, зразок тощо); наводить приклади; перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком, констатує правильність/неправильність результату; визначає утруднення/помилки, долає виявлене утруднення/виправляє помилки з допомогою вчителя/однокласників.</p>
Початковий	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків після детального кількарядового їх пояснення учителем за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>розпізнає і називає об'єкти, про які йдеться в завданнях, за наданими орієнтирами;</p> <p>називає окремі ознаки об'єктів;</p> <p>відтворює окремі операції навчальних дій для досягнення результату, зокрема копіює зразок;</p> <p>знаходить інформацію у запропонованому джерелі за наданим орієнтиром (малюнком, ключовим словом, порядковим номером речення тощо); відтворює частини почутої/побаченої/ прочитаної інформації усно/за допомогою малюнка;</p> <p>коментує окремі операції короткими репліками на основі запропонованих запитань; співвідносить результат виконання завдання із зразком; констатує за підказкою правильність/ неправильність результату</p>

Формувальне оцінювання

Формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися,

не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

У межах формувального оцінювання за результатами опанування певної програмової теми/частини теми (якщо тема велика за обсягом)/кількох тем чи розділу протягом навчального року проводяться **тематичні діагностувальні роботи**. Обсяг завдань у тематичній діагностувальній роботі визначається з урахуванням вікових можливостей учнів виконати завдання протягом 1 навчальної години, а зміст завдань, види навчальної діяльності учитель добирає з урахуванням специфіки предмета вивчення, готовності учнів виконати завдання для виявлення результату.

Діагностувальні роботи можуть містити завдання, які виконують усно (переказ, власне висловлення тощо), письмово (списування, диктант, тестові завдання тощо), практично (дослід, моделювання/ конструювання, виконання практичної роботи тощо) та завдання, що передбачають виконання роботи з допомогою електронних освітніх ресурсів.

Завдання діагностувальних робіт добираються таким чином, щоб результат навчання, який оцінюють на даному етапі навчання, можна було чітко визначити за результатами виконання завдання.

З предметів мовно-літературної освітньої галузі (мова навчання) система тематичних діагностувальних робіт може містити такі навчальні завдання: аудіювання (2-4 кл.), читання вголос (1-4 кл.), читання мовчки (3-4 кл.), читання напам'ять (2-4 кл.), роботу з літературним твором/медіа текстом (2-4 кл.), діалог (усно/письмово, 2-4 кл.), усний переказ (2-4 кл.), письмовий переказ (3-4 кл.), усний твір (2-4 кл.), письмовий твір (4 кл.), списування (1-4 кл.), диктант (2-4 кл.), робота з мовними одиницями (2-4 кл.). Комбінації навчальних завдань у діагностувальних роботах учитель визначає самостійно з урахуванням дидактичної доцільності їх поєднання та часу, необхідного для виконання певного навчального завдання. Протягом року запропоновані види навчальних завдань у діагностувальних роботах можуть повторюватись. Кількість разів уміщення одного і того ж навчального завдання (кількість аудіювань, диктантів тощо) учитель може визначати з урахуванням особливостей формування певного очікуваного результату навчання та стану його досягнення учнями. З урахуванням дидактичної доцільності діагностувальна робота може бути представлена у тестовій формі й містити тестові завдання закритого і відкритого типів.

З математики тематичні діагностувальні роботи можуть бути комбінованими, у тому числі з тестових завдань закритого й відкритого типів, та

містити навчальні завдання на виявлення стану сформованості навичок читання, запису і порівняння чисел, обчислювальних навичок, навичок читання і запису математичних виразів/рівностей/нерівностей, розв'язування рівнянь, уміння розв'язувати задачі, розпізнавання й побудову геометричних фігур, оперування величинами тощо з урахуванням програмового матеріалу, що опрацьовувався.

Водночас учитель може практикувати проведення тематичних діагностувальних робіт, які передбачають перевірку одного з результатів навчання (обчислювальних навичок, уміння розв'язувати задачі тощо).

Одна з тематичних діагностувальних робіт протягом року може передбачати виявлення стану сформованості навичок усних обчислень. Зміст завдань у такій роботі, зазвичай, може охоплювати різні змістові лінії навчальної програми з математики.

З інтегрованого курсу «Я досліджую світ» тематичні діагностувальні роботи можуть містити *тестові завдання* закритого і відкритого типів на виявлення стану опанування учнями програмового матеріалу, *практичні роботи* з картами, приладами, моделями, а також *графічні роботи*, за допомогою яких перевіряється вміння інтерпретувати інформацію за допомогою моделі, малюнка, схеми тощо.

Система тематичних діагностувальних робіт у 3-4 класах може містити комплексні діагностувальні роботи для кожного класу, зміст яких охоплює мовно-літературну, математичну, природничу освітню галузі.

Тематичні діагностувальні роботи з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна», не проводяться.

Кількість і періодичність діагностувальних робіт для визначення рівня сформованості умінь певної групи загальних результатів, визначених у свідоцтві досягнень, учитель планує і розробляє самостійно під час календарно-тематичного планування предмета/інтегрованого курсу.

Результатами оцінювання тематичних діагностувальних робіт є оцінювальні судження з висновком про сформованість кожного результату навчання, який діагностується на даному етапі навчання. Усно учитель може деталізувати характеристику роботи та коротко зорієнтувати учня або визначити разом з ним перспективу подальшої навчальної діяльності.

Оцінювальні судження за результатами тематичного оцінювання фіксуються у зошитах для тематичних діагностувальних робіт, на аркушах з

роботами учнів до наступного уроку з того предмета вивчення, на якому виконували роботу, та повідомляються учням та їхнім батькам.

Якщо учня не було в ліцеї в день проведення діагностувальної роботи, то після повернення він не пише діагностувальної роботи.

Підсумкове оцінювання

Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік є результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формуального оцінювання. Підсумкова оцінка за рік визначається з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Підсумкове оцінювання за рік з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна» здійснюється шляхом узагальнення даних, отриманих під час формуального оцінювання, з урахуванням динаміки формування результату.

Відповідно до пункту 8 статті 12 Закону України «Про освіту» наприкінці 4 класу, з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та/або якості освіти проводиться **державна підсумкова атестація** здобувачів початкової освіти, результати якої не впливають на підсумкову оцінку за рік.

Підсумкове оцінювання результатів навчання здобувачів освіти може здійснюватися за потреби з використанням технологій дистанційного навчання і засобів зв'язку.

У **свідомстві досягнень учня** відображаються особистісні надбання та об'єктивні результати навчання учня/учениці, здобутих протягом навчального року (Додаток 6).

Оцінювання учнів 5-7 класів

Оцінювання учнів 5-7 класів здійснюється на підставі рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 5-9 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України № 1093 від 02.08.2024 року, а також з урахуванням інструктивно-методичних рекомендацій щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2024-2025 навчальному році

Оцінювання результатів навчання учнів 5-7 класах НУШ здійснюється за 12-бальною системою, а його результати позначають цифрами від 1 до 12.

За рішенням педагогічної ради закладу впродовж вересня триває адаптаційний період, впродовж якого не здійснюється поточне оцінювання учнів 5 класу.

Оцінювання результатів навчання учнів зорієнтоване на ключові компетентності, наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом та навчальною програмою.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів 5-7 класів є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання.

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку.

Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту. Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти і науки України визначає в установленому законодавством порядку.

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного з підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу.

Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях. Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягли учні.

Загальні критерії оцінювання визначають загальні підходи до встановлення результатів навчання учнів і слугують основою **критеріїв оцінювання за освітніми галузями**.

Критерії оцінювання реалізуються за чотирма рівнями (початковий, середній, достатній, високий). Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові.

Критерії оцінювання дають змогу здійснювати оцінювання результатів навчання у 12-бальній шкалі оцінювання.

Правила і процедури

Оцінювання може здійснюватися як у процесі навчання (поточне), так і на різних його етапах (підсумкове).

Під час організації оцінювання результатів навчання здобувачів освіти вчителі мають:

- формулювати об'єктивні та зрозумілі для учнів навчальні цілі; основою для формулювання таких навчальних цілей є обов'язкові / очікувані результати навчання, визначені Державним стандартом / відповідними модельними навчальними програмами;
- ознайомлювати учнів із критеріями та засобами оцінювання, за якими буде встановлюватися рівень досягнення ними результатів навчання на кінець навчального семестру та року, та ознайомлення із засобами оцінювання, якими буде встановлено результати навчання;
- надавати учням зворотний зв'язок щодо їхніх результатів навчання за певний період, який має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним; важливо не протиставляти учнів / учениць одне одному; доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень; труднощі в навчанні варто обговорювати з учнями / ученицями індивідуально; зворотний зв'язок можна надавати в письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності, інших умов;
- створювати умови для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія); під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям; важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання;
- коригувати освітній процес з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Оцінювання результатів навчання здійснюється за допомогою різних методів, вибір яких зумовлюється особливостями змісту навчального предмета / інтегрованого курсу, його обсягом, рівнем узагальнення, віковими особливостями учнів із застосуванням різних способів і засобів:

- усного опитування (індивідуальне, групове тощо);
- спостереження;
- аналіз портфолію;
- письмових завдань (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні, підсумкові роботи);
- практичних завдань (завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; навчальний проєкт;
- робота з картами, діаграмами; заповнення таблиць, побудова схем, моделей, зокрема з використанням електронних засобів навчання тощо);
- завдань із використанням ІТ (онлайн-тести, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, комп'ютерні продукти тощо);
- самооцінювання, взаємооцінювання;
- комплексного, що поєднує різні способи й засоби оцінювання.

Оцінювання здійснюється із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів: на відтворення знань, на розуміння, на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях, уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо.

Частотність та процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, визначають педагогічні працівники з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета / інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом та етапу досягнення очікуваного результату навчання.

Семестрові оцінки виставляються за групами результатів. Групи результатів виставляються на основі підсумкових робіт за однією або декількома групами результатів, а також беруться до уваги поточні оцінки за групами результатів. З таких навчальних предметів, як «Мистецтво», «Технології», «Фізична культура» підсумкові роботи за групами результатів не проводяться. Групи результатів виставляються після кожної теми (модуля) на основі поточних оцінок за групами результатів.

На підставі оцінок за групами результатів виставляють загальну оцінку за семестр з кожного навчального предмета / інтегрованого курсу навчального плану освітньої програми закладу освіти. Оцінка за семестр може бути скоригованою.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня і учениці протягом року.

Річне оцінювання також може бути скоригованим

До оцінювання наскрізних умінь може долучатися психолог ліцею.

Оцінювання учнів 10-11 класів

Оцінювання учнів 10-11 класів здійснюється за 12-бальною шкалою. (відповідно до наказу МОН України від 21.08.2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»). Метою виховання є особистісно-зорієнтоване навчання і виховання, спрямоване на розвиток і реалізацію інтелектуальних і духовних якостей особистості вихованців, прагнення до взаєморозуміння, взаємодії, самореалізації. Вирішуючи ці завдання, ліцей забезпечує різні види діяльності позакласної сфери: спортивної, художньо-естетичної роботи, максимально сприяючи розвитку і самовизначенню особистості дитини.

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий. Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та ін.) та Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти.

Критерії, що розробляються вчителями спільно з учнями для оцінювання різних видів завдань, для різних занять або навчальних тем розміщуються в навчальних кабінетах або ж оголошуються перед початком виконанням робіт. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з усіх предметів розміщені на офіційному сайті закладу.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів вчителі враховують характеристику відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність; якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність; сформованість предметних умінь і навичок; рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо; досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези); самостійність оцінних суджень. Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну. Глибина знань-усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань. Гнучкість знань- вміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; вміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих. Міцність знань-тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях. Повнота знань -кількість знань, визначених навчальною програмою. Системність знань-усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших. Знання є складовою умінь учнів діяти. Уміння виявляються в різних видах діяльності і поділяються на розумові і практичні. Навички-дії доведені до автоматизму у результаті виконання вправ. Для сформованих навичок характерні швидкість і точність відтворення. Ціннісні ставлення виражають особистий досвід учнів, їх дії, переживання, почуття, які виявляються у відносинах до оточуючого-людей, явищ, природи, пізнання тощо.

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учнів з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Оцінювання на сімейній формі.

1. Здобувачі освіти за сімейною (домашньою) формою (крім тих, які навчаються за Державним стандартом початкової освіти) проходять оцінювання навчальних досягнень не рідше ніж 2 рази на рік, у тому числі підсумкове (семестрове/піврічне та річне), а також атестацію (додаток 2).

2. До здобувачів освіти, які навчаються за Державним стандартом початкової освіти, застосовується формувальне (не рідше ніж тричі на рік) та завершальне (підсумкове) оцінювання, а також атестація.

3. Ліцей с. Вищеольчедаїв забезпечує ознайомлення здобувачів освіти з переліком питань, за якими здійснюється оцінювання, у термін 10 днів до проведення підсумкової роботи.
4. Завдання для оцінювання складає заклад освіти з урахуванням очікуваних результатів навчання, встановлених в освітній програмі та навчальних програмах з окремих предметів (інтегрованих курсів) (далі- навчальні предмети), а також особливостей засвоєння освітньої програми, визначених навчальним планом.
5. Результати оцінювання фіксуються в окремому журналі. Семестрова та річна оцінка записуються в загальнокласну колонку « семестр» та « «річна»
6. Результати оцінювання та рекомендації батькам, іншим законним представникам здобувача освіти щодо організації подальшого навчання зазначаються у таблиці успішності чи свідоцтві досягнень.
7. Якщо за результатами підсумкового оцінювання та/або атестації здобувачів освіти встановлено рівень їх навчальних досягнень не нижче середнього, вони можуть продовжувати навчання за сімейною (домашньою) формою.
8. Якщо за результатами підсумкового оцінювання здобувачів освіти за одним або кількома навчальними предметами встановлено початковий рівень їх навчальних досягнень або здобувачі освіти не пройшли підсумкового оцінювання без поважних причин, вони можуть повторно пройти оцінювання протягом місяця (у межах навчального року). Батьки мають створити умови, які забезпечують підвищення рівня навчальних досягнень здобувачів освіти і повторне проходження ними оцінювання.
9. Якщо за результатами повторного оцінювання здобувачів освіти встановлено початковий рівень їх навчальних досягнень, вони можуть бути переведені на інституційну форму здобуття освіти відповідно до рішення педагогічної ради закладу освіти.
10. Навчальний час для проведення оцінювання визначає заклад освіти, але не більше ніж 3 навчальні дні упродовж навчального року для формувального оцінювання та не більше ніж 2 навчальні години для завершального (підсумкового) оцінювання. Навчальний час для проведення оцінювання визначається з урахуванням вимог до організації освітнього процесу відповідно до державних санітарних правил і норм. Здобувачі освіти за сімейною формою проходять підсумкове (семестрове та річне, що здійснюється за результатами семестрового) оцінювання, а також державну підсумкову атестацію.

11 На проведення формувального, підсумкового (семестрового, річного) оцінювання – 1 навчальна година з кожного предмета;

12 На проведення атестації в закладі освіти (якщо вона проводиться не разом з іншими здобувачами освіти відповідного класу): з української мови або мови навчання національних меншин (диктант) – 1 навчальна година; з інших навчальних предметів – 1 навчальна година з кожного навчального предмета у 1–4 класах, 2–3 навчальні години з кожного навчального предмета у 5–9 класах (розділ 5 пункт 2 Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти).

Оцінювання учнів з ООП.

Оцінювання дітей з ООП здійснюється відповідно до методичних рекомендацій «Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами / методичні рекомендації / укладачі: Н. Софій, О. Стягунова, О. Федоренко. Київ, УІРО, 2024, 40 с.».

Відповідно до індивідуальних особливостей освітньої діяльності, для кожного учня з особливими освітніми потребами, який навчається в інклюзивному класі, у порядку, визначеному законодавством, складаються індивідуальна програма розвитку та індивідуальний навчальний план (за потреби). Індивідуальний навчальний план розробляється на основі освітньої програми закладу і результати навчання оцінюються за орієнтовними вимогами оцінювання навчальних досягнень, що встановлені для закладу.

Навчальний план для 1-2 класів з українською мовою навчання

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі	
	1 клас	2 клас
Українська мова	5	5
Іноземна мова(англійська)	2	3
Математика	4	4
Я досліджую світ *		
мовно-літературна галузь	2	2
математична галузь	1	1
природнича галузь	2	2
технологічна галузь	1	1
соціальна та здоров'язбережувальна галузь	0,5	0,5
громадянська та історична галузь	0,5	0,5
інформатична	-	1
Мистецтво (<i>інтегрований курс</i>)		2
Музичне мистецтво	1	
Образотворче мистецтво	1	
Фізична культура	3	3
Усього	20+3	22+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової	1	1
Загальнорічна кількість навчальних годин	22	24
Гранично допустиме тижневе /річне навчальне навантаження на учня	20	22
Всього (без урахування поділу класів на групи)	22	24
Всього (з урахуванням поділу класів на групи)	23	25

Навчальний план для 3, 4 класів з українською мовою навчання

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі	
	3 клас	4 клас
Українська мова	5	5
Іноземна мова (англійська)	3	3
Математика	4	4
Я досліджую світ *		
мовно-літературна галузь	2	2
математична галузь	1	1
природнича галузь	2	2
технологічна галузь	1	1
соціальна та здоров'язбережувальна галузь	0,5	0,5
громадянська та історична галузь	0,5	0,5
Інформатика	1	1
Мистецтво (інтегрований курс)		2
Музичне мистецтво	1	
Образотворче мистецтво	1	
Фізична культура	3	3
Усього	22+3	22+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової	-	-
Загальнорічна кількість навчальних годин	25	25
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23	23
Всього (без урахування поділу класів на групи)	25	25
Поділ класів		
Інформатика	1	1
Всього (з урахуванням поділу класів на групи)	26	26

Навчальний план для 5-7 класів з українською мовою навчання

Освітні галузі	Навчальні предмети/ інтегровані курси	Кількість годин на тиждень		
		5 клас	6 клас	7 клас
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	3
	Українська література	2	2	2
	Зарубіжна література	1,5	1,5	1,5
	Англійська мова	3,5	3,5	3,5
Математична	Математика	5	5	-
	Алгебра	-	-	3
	Геометрія	-	-	2
Природнича	<i>Інтегрований курс</i> Пізнаємо природу	2	2	-
	Біологія	-	-	2,5
	Географія	-	2	2
	Фізика	-	-	2
	Хімія	-	-	1
Соціальна і здоров'язбережувальна	<i>Інтегрований курс</i> Здоров'я, безпека та добробут	1	1	1
Громадянська та історична	<i>Інтегрований курс історії та</i> <i>громадянської освіти</i> Вступ до історії та громадянської освіти	2		
	Історія України	-		1,5
	Всесвітня історія	-		1
	<i>Інтегрований курс історії</i> Громадянська освіта	-	2,5	
		-	0,5	0,5
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	1
Технологічна	Технології	1	2	1
Мистецька	Образотворче мистецтво		1	
	Музичне мистецтво		1	
	Мистецтво (<i>інтегрований курс</i>)	2		2
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3
	Міжгалузеві інтегровані курси			

Соціальна і здоров'язберезувальна	<i>Курс соціального емоційного та етичного спрямування</i> Етика	0,5	0,5	-
Мовно-літературна Мистецька	Драматургія і театр	1	-	-
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами		7,5	9,5	6,5
Використано годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами		6,5	8,5	5
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		31	34	35
Гранично допустиме навантаження на учня		28	31	32
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)		27+3	30 +3	30,5 + 3
Поділ класів				
Інформатика				1
Всього (з урахуванням поділу класів на групи)		30	33	34,5

Навчальний план для 8-9 класів з українською мовою навчання

Освітні галузі	Навчальні предмети Інваріантна складова	8 клас	9 клас
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
	Іноземна мова (англійська)	3	3
	Зарубіжна література	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	-	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	-	-
	Мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	-	-
Математика	Математика	-	-
	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природознавство	Біологія	2	2
	Географія	2	1,5
	Фізика	2	3
	Хімія	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
Разом (без фізичної культури)		28,5	30
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової		-	-
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31,5	33
Поділ класів			
Інформатика		2	
Всього (з урахуванням поділу класів на групи)		33,5	33

Навчальний план для 10-11 класів
з українською мовою навчання
10 клас профільні предмети – українська мова та історія України

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
	10 клас	11 клас
Інваріантна складова		
Українська мова	4	3
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова (англійська)	2	2
Історія України	3	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	-
Математика	3	3+1
Біологія та екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика і астрономія	3	4
Хімія	1,5	2
Фізична культура	3	3
Захист України	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети		
Інформатика	1,5	1,5
Мистецтво	-	1,5
Технології	1,5	-
Разом (без фізкультури)	27+3,5	26+2
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети	3,5	2
Українська мова	2	1
Історія України	1,5	
Математика		1
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)	33,5	31
Всього (з урахуванням поділу класів на групи)	33,5	31

